

Evenes kommune
v/Rådmann Steinar Sørensen
Postboks 43
8539 Bogen i Ofoten

Jnr: Trollkjerka-1-2007/AW

Dato: 15.05.2007

GUIDING I TROLLKJERKA.

Jeg heter Anders Westlund. Jeg er nestleder og verneansvarlig i Norsk Grotteforbund (NGF), et nasjonalt samarbeidsorgan for enkeltpersoner og lokalorganisasjoner som driver med grotting..

Norsk Grotteforbund har blitt informert om at det planlegges kommersiell guiding av forholdsvis stort omfang i grotta Trollkjerka i Evenes kommune. Bl.a. har RDA Ofoten bevilget inntil kr. 105.000 til Evenes kommune for gjennomføring av forstudie for opplevelsessenteret 'Trollkjerka'. Norsk Grotteforbund ønsker å komme med et innspill til disse planene.

Ved kommersiell guiding av turister i ei grotte må det tas hensyn både til selve grotta og de verneverdige og sårbare forekomster den inneholder og det må tas hensyn til sikkerheten til turistene som er med på turen. Norsk Grotteforbund har både Grottevern og Grottesikkerhet som del av sine vedtekter. I §4 om GROTTTEETIKK står det:

”NGF og NGFs medlemmer forplikter seg til:

- Å verne alle grotter mot miljøfremmed ferdsel, og å begrense ferdselen i sårbare grotter.*
-*
- Å respektere og samarbeide med lokalbefolkning, myndigheter og lokale og nasjonale grotteorganisasjoner både ved planlegging, gjennomføring og etterarbeid i forbindelse med grotteturer, utforskninger og vitenskapelige undersøkelser.”*

I §5 om GROTTESIKKERHET står det:

”NGF skal arbeide for mest mulig sikker ferdsel i grottene.”

Når det gjelder Grotteetikk vil vi påpeke at Trollkjerka inneholder flere fantastiske, verneverdige og sårbare geologiske forekomster. Disse befinner seg heldigvis ikke i den planlagte turistruta, så vidt vi vet. Norsk Grotteforbund vil på det sterkeste anmode om at man er nøye med at turistruta fortsatt holdes borte fra verneverdige og sårbare forekomstene. Hvis turister ledes forbi slike forekomster vil de fort bli ødelagt. Det vil for det første være uheldig ut fra et vernehensyn. For det andre virker synlig ødeleggelse av vakre og sjeldne naturforekomster ofte negativt på helhetsinntrykket til de som er med på grotteturer.

Selv om turistene ikke ledes forbi de verneverdige forekomstene, kan de lett bli funnet av noen som finner ut at de skal ta seg en liten tur på egen hånd. Enkeltpersoner kan enten finne på å ”stikke av” fra den organiserte turen (og dermed kanskje gå seg bort og/eller havne i farlige situasjoner?) eller de kan ønske å ta seg en ny tur (og dermed kanskje gå seg bort og/eller havne i farlige situasjoner?) etter

at de først har vært på den organiserte turen. Norsk Grotteforbund ber derfor om at det gjennomføres tiltak som hindrer at uerfarne personer tar seg inn i forskjellige deler av Trollkjerka på egen hånd.

Det kan nevnes at deler av Trollkjerka fort og overraskende blir oversvømmet ved flom. Dette kan føre til at uerfarne personer som er på feil sted til feil tid blir innesperret i grotta.

Når det gjelder grottesikkerhet må det være et vel gjennomtenkt sikkerhetsopplegg rundt prosjektet. Trollkjerka er ei grotte med vertikale partier, faren for at det skjer uhell er absolutt tilstede og øker med antall mennesker som ferdes gjennom grotta. Norsk Grotteforbund vil påpeke følgende:

- Det må være minst 2 guider på hver tur og et maks antall deltagerer på hver tur. Ved tidligere guiding i Trollkjerka har det visstnok bare vært 1 guide. Hvis han/hun selv blir skadet, ev. må gå ut med noen av deltagerne, vil deltagerne bli overlatt til seg selv inne i grotta. I enslig guide vil dessuten ha store problemer med å følge med på hva deltagerne gjør, noe som både kan resultere i risikabel adferd hos deltagerne og i ødeleggelser og forsøpling.
- Begge guidene må kunne førstehjelp. De må ikke bare ha overfladisk kunnskap, de må kunne holde en hardt skadet person i live til det kommer hjelp utenfra. Det kan ofte ta flere timer før redningsmannskap klarer å ta seg inn til et ulykkessted i ei grotte. Situasjonen vanskeliggjøres av at for en skadet person er grotter kalde, mørke og ugjestmilde.
- Hver enkelt deltager må ha eget lys.
- Det må være en beredskapsplan i tilfelle ulykker.

Per Vestvik, alarmhode for Norsk Grotteredningstjeneste i Ofoten, sendte 14. september 2006 et brev til Evenes kommune der han nøye redegjorde for de sikkerhetsmessige forholdene ved storstilt turistguiding i Trollkjerka. Norsk Grotteforbund er enig i de synspunktene som kommer frem i dette brevet. Kopi av brevet er vedlagt.

Norsk Grotteforbund anbefaler at det både ut fra vernehensyn og ut fra sikkerhetshensyn gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse for de passasjene som er tenkt brukt til guiding og av de nærliggende områdene. Denne analysen må gjøres av fagfolk. Vi anbefaler Evenes kommune å ikke ta det aktuelle prosjektet opp til vurdering før en slik analyse er gjennomført.

I Norsk Grotteblad nummer 37 sto artikkelen *Hva gjør du når ulykken er ute?* Denne artikkelen beskriver hva man skal gjøre hvis det skjer en ulykke på en grottetur. I samme nummer sto også *Grottevetreglene* (eller *Inni-fjellvetreglene*). Kopi av begge artiklene er vedlagt.

I Norsk Grotteblad nummer 45 sto artikkelen *Guiding av nybegynnere [i grotter]*. Denne artikkelen inneholder mye om hvordan Norsk Grotteforbund mener guiding i grotter bør foregå og den kan sannsynligvis være et nyttig innspill i arbeidet deres. Kopi av artikkelen er vedlagt.

Når det gjelder miljøvennlig ferdsel er følgende regler allment anerkjent blant folk som driver med grotting:

- Ta ingen ting - bare bilder.
- Etterlat ingen ting - bare fotavtrykk (og knapt nok det).
- Drep ingen ting - bare tid.

Norsk Grotteforbund vil oppfordre Evenes kommune til å sørge for at disse reglene ivaretas ved guiding av turister i Trollkjerka. I tråd med punkt 2 ber vi om at det ikke settes opp noen permanente innretninger inne i grotta og at fysisk tilrettelegging inne i grotta minimaliseres.

Avslutningsvis vil Norsk Grotteforbund anbefale Evenes kommune og/eller de som skal ha ansvaret for guidingen i Trollkjerka, å tegne et (støtte)medlemsskap hos oss, se www.speleo.no. Gjennom et medlemsskap i Norsk Grotteforbund vil dere få tilsendt alle nye nummer av Norsk Grotteblad. Norsk Grotteblad er Norges eneste fagblad når det gjelder grotting og sannsynligvis den beste kilden for å

følge med i hva som skjer i miljøet. Med tanke på at guidingen i Trollkjerka skal være en del av prosjektet '*Positiv næringsutvikling, Evenes*' kan det være lønnsomt for dere å på denne måten holde dere orientert om hva som skjer.

Med vennlig hilsen

Anders Westlund
Nestleder i Norsk Grotteforbund

Kopi: - Grunneier Odd Agersborg, 8533 Tårstad
- Grunneier Fred Rydland, 8533 Tårstad

Vedlegg: - Brevet TROLLKIRKA SOM TURISTMAGNET fra Per Vestvik til Evenes kommune, datert 14.september 2006.
- *Grottevevreglene (Inni-fjellvevreglene)* fra Norsk Grotteblad nr. 37.
- Artikkelen *Hva gjør du når ulykken er ute?* fra Norsk Grotteblad nr. 37.
- Artikkelen *Guiding av nybegynnere* fra Norsk Grotteblad nr. 45.